

Verkondiging Maartenskerk

Zondag 31 december 2017

Thema: 'wachten' bij Lukas 2, 22-39

Teun Kruijswijk Jansen

I

Wachten kan van alles betekenen.

Iemand vertelde dat hij eigenlijk blij was als hij de trein miste:

Dan kon hij wachten op de volgende, en ondertussen alles wat hem bezig hield nog eens overdenken en op een rijtje zetten.

In de regel houden we echter niet zo van wachten. Of vindt u het wel fijn wanneer een ingeblikte stem door de telefoon tegen u zegt: 'Er zijn nog tien wachtenden voor u'?

Of als de rij voor de kassa in de supermarkt eindeloos lang lijkt te zijn, en jij natuurlijk ook nog de verkeerde rij hebt gekozen?

Wachten is niet gemakkelijk, zeker niet in een tijd als de onze: iets moet meteen klaar zijn, een wens direct ingewilligd.

Wachten geeft ons een gevoel van machteloosheid. Wij hebben doorgaans geen greep op de wachttijd. We zijn overgeleverd aan de macht of zelfs de willekeur van anderen, of aan een anonieme macht.

Het leven van vluchtelingen en asielzoekers bestaat vaak uit eindeloos lang wachten.

Wachten heeft zeker twee gezichten: aan de ene kant kan wachten getekend worden door gemis: datgene of diegene op wie we wachten, is er nog niet.

Aan de andere kant is wachten iets hoopvol; wachten wordt gedragen door het verlangen naar wat komende is.

Wachten totdat de tijd rijp is.

Dat wachten vraagt om waakzaamheid en om ontvankelijkheid: om op wacht te staan; ook een bijbels thema!

Twee mensen op wacht.. daar gaat het vanmorgen over.

Twee vooruitgeschoven wachtposten met oog voor wat komt.

II

Het kerstverhaal is nog steeds niet uitgelezen als wij stoppen waar we altijd stoppen: de herders op weg naar huis.

Het gaat nog even door in Lukas 2: Jezus krijgt een naam, Jezus wordt naar de tempel van Jeruzalem gebracht.

De Messias voor het eerst in de tempel. Je zou zeggen: alle Priesters leggen hun taken neer, alle instrumenten spelen het hoogste lied.

Maar niets van dat alles. Het gaat er bijna net zo nuchter en alledaags toe als bij ons na de feestdagen.

Het is allemaal weer heel gewoon.

De priester neemt met een onbewogen gezicht de gaven in ontvangst. Hij ziet ze nauwelijks. Je kind aangeven op het gemeentehuis. Zoiets.

Zelf ben je blij en trots als nooit tevoren, maar de man aan het loket doet of het de gewoonste zaak van de wereld is.

Het is wel een hele drukte daar, maar niet voor hen.

Iedereen is daar God aan het dienen, offers, psalmen zingen, gebed, discussie met rabbijnen.

Ze zullen maar weer gaan, Jozef en Maria. *Ze zitten hier niet*

op ons te wachten.

Maar ineens komen er twee mensen op hen af, een man en een vrouw.

En voordat ze van hun verbazing bekomen zijn, heeft de man het kind al in de armen. Hij zingt en zegt moeilijk te begrijpen woorden. Wie is hij, hoe komt hij hier toe?

De tijd waarin Jezus geboren is, was een roerige tijd: Romeinse bezetting, de Arabier Herodes op de troon van David, hunkering naar bevrijding, opstanden, terroristenacties, felle partijtegenstellingen, overal beweegt en ritselt het.

En te midden van al die beweging en onrust leeft een groep mensen ongeorganiseerd en verspreid die zich 'de stillen in den lande' noemen.

Ze onthouden zich van alle acties, mengen zich niet in de Discussies, ze wachten en verwachten: verlossing van Jeruzalem, vertroosting voor Israël.

Hun verwachten is vooral: gespannen uitzien. Simeon en Hanna deden het laatste. Ze waren de wachtposten van Israël en vertegenwoordigden de verwachting van de profeten.

En *zij* herkennen de Messias.

De traditie zegt dat Simeon oud en moe is, we zagen dat zojuist bij Rembrandt.

'Oude Simeon heeft het mogen beleven en legt zijn vermoeide hoofd neer, nu kan hij sterven'. *Voltooid leven*

Maar zo tekent Lukas hem niet. Simeon zingt een nieuwe psalm: *Nu laat u Heer uw dienaar in vrede heengaan.*

Er staat zoiets als: U hebt o Heer uw dienaar *losgemaakt.*

Een woord dat Lukas verderop gebruikt bij een kreupele vrouw.

Ze is door Jezus genezen, zodat ze weer lopen kan.

En dan is dit losgemaakt van Simeon niet: laat mij nu maar sterven, maar: *nu kan ik pas leven!*

En hij gaat verder: *Met eigen ogen heb ik heil gezien.*

Wat zegt hij, we verstaan hem niet goed: heil – dat is Jesjúa- of de naam van het kind: Jèshua?

Heil, dat is vrede op aarde, recht voor mensen, een menswaardig bestaan. Daar zag Simeon weinig van in zijn dagen, zou je zeggen.

Hij ziet dus iets anders: in dit kind ziet hij de Messias die in zijn trouw aan God en de mensen een offer zal gaan brengen, dat hem Simeon, zijn volk, de volkeren, *vrij* zal maken.

Simeon ziet tot in de diepte, tot op de Goede vrijdag, tot op Pasen. Hij overziet het hele verhaal tot aan het einde.

En daarom verstoort hij de tere kerstsfeer met zijn weinig kerstachtige woorden.

Over Jezus als een val en opstanding voor velen, over Jezus als een teken dat tegengesproken wordt.

En over het zwaard dat zal gaan door de ziel van zijn moeder.

Zie dit moest nog gezegd worden, voordat het Kerstevangelie uit is, en Jezus als twaalfjarige opnieuw in de tempel komt.

We moeten immers met het *hele* verhaal het nieuwe jaar in, het zoveelste na Christus' geboorte.

III

*Nu laat Gij, Heer, ons gaan in vrede, dit nieuwe tijdperk in,
want onze ogen hebben uw heil gezien.*

We weten het: onze ogen hebben in het afgelopen jaar genoeg onheil gezien. Was het niet door onze 'wachtpost' krant, radio, TV of internet, dan waren er ook voor onszelf momenten dat we niet wisten hoe het verder moest, of kon.

En dat is morgenochtend niet zomaar voorbij: de ogen van velen zullen zo verblind worden dat ze het zicht op het heil kwijt raken.

Maar Lukas vertelt het verhaal van de man die het zag,
die het zag tot in de diepte.

Geen stralend kind zag hij, maar die Mens die voor ons heeft gestreden en geleden, en die de weg heeft vrijgemaakt:
vriend, reisgenoot, bevrijder.

Ontdekt door Simeon, die, wie weet, oud was, maar niet te oud om te verwachten, en dus jong gebleven.

Het kind dat nu in zijn armen ligt, zal straks opstaan en op weg gaan. En hij neemt mensen mee.

Om heil en zegen te ontvangen.

Om heil en zegen te zeggen.

Om heil en zegen te doen.

God wacht op ons.